

**TRENER
KADR**
SEKTORA TURYSTYCZNEGO

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

DIAGNOZA POTRZEB SZKOLENIOWYCH

1

CZYM JEST POTRZEBA?

POTRZEBA JEST TO SKŁONNOŚĆ DO POSIADANIA, UŻYTKOWANIA PRODUKTU LUB SKORZYSTANIA Z OKREŚLONEJ USŁUGI.

Potrzeby powodują u ludzi motywację, czyli stan gotowości do podjęcia określonego działania, np. chęć zdobycia nowych kwalifikacji poprzez udział w szkoleniu.

CZYM JEST DIAGNOZA POTRZEB?

DIAGNOZA POTRZEB W ZAKRESIE DOSKONALENIA ZAWODOWEGO JEST TO OCENA STANU TYCH POTRZEB WYSTAWIONA NA PODSTAWIE BADAŃ I ANALIZ.

W szerszym rozumieniu diagnoza potrzeb szkoleniowych to:

- ➡ systematyczne zbieranie informacji o potrzebach szkoleniowych,
- ➡ analiza uzyskanych informacji zwrotnych,
- ➡ ocena możliwości zaspokajania tych potrzeb.

CELE DIAGNOZY POTRZEB SZKOLENIOWYCH

**DZIĘKI POPRAWNIE PRZEPROWADZONEJ DIAGNOZIE POTRZEB
W ZAKRESIE DOSKONALENIA ZAWODOWEGO MOŻNA :**

- ➔ zdefiniować potrzeby pracodawców i pracowników w zakresie podnoszenia kwalifikacji,
- ➔ zweryfikować stan wiedzy i umiejętności potencjalnych uczestników szkoleń,
- ➔ określić kierunki i cele kolejnych działań szkoleniowych,
- ➔ wytypować elementy wymagające skrócenia, rozszerzenia, modyfikacji lub usunięcia z programu szkoleniowego,
- ➔ określić przydatność szkolenia dla pracodawców.

CELE DIAGNOZY POTRZEB SZKOLENIOWYCH

DIAGNOZA POTRZEB POMAGA TAKŻE W:

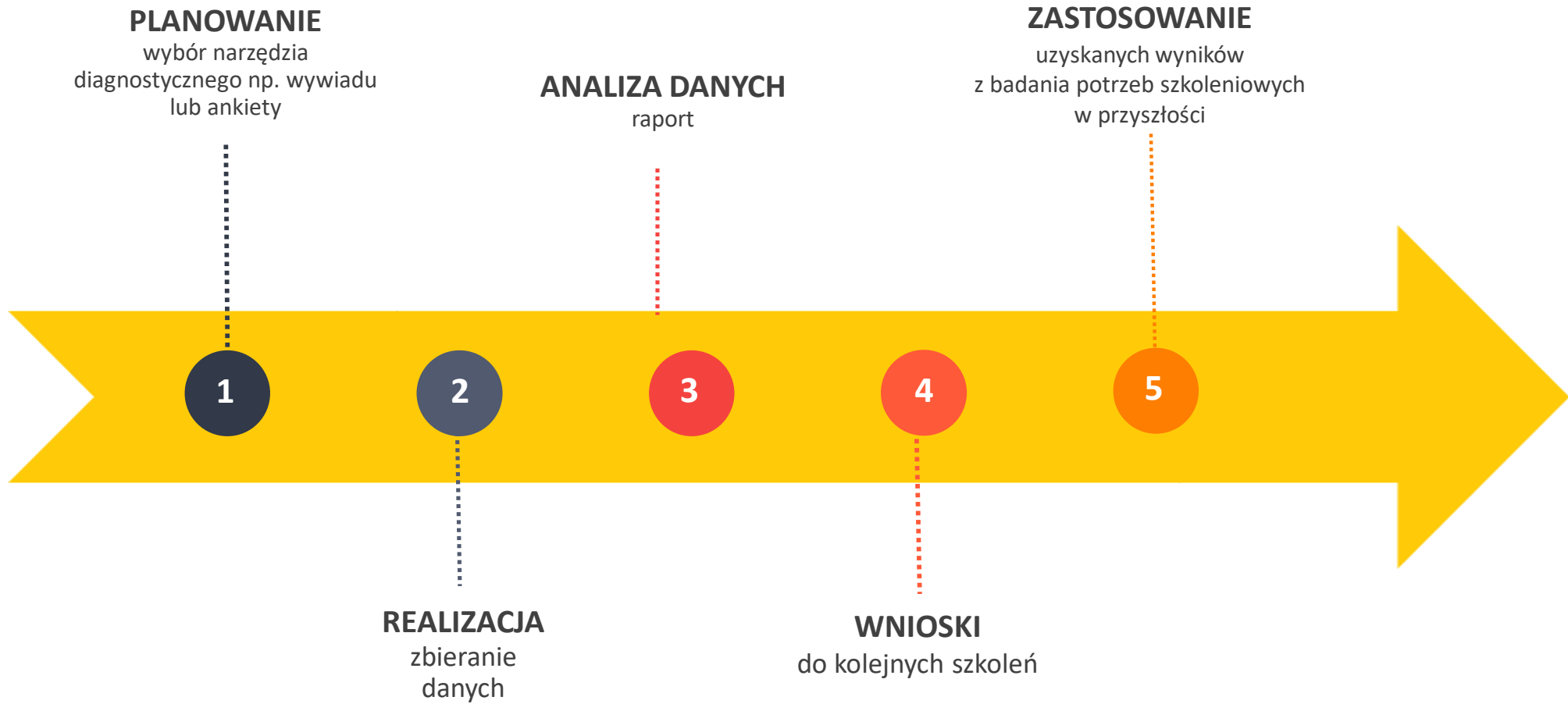
- ➔ opracowaniu atrakcyjnej oferty szkoleniowej,
- ➔ pozyskaniu nowych uczestników szkoleń,
- ➔ podniesieniu kwalifikacji zawodowych pracowników,
- ➔ wsparciu zakładów pracy i pracodawców w podnoszeniu jakości ich działań produkcyjnych i usługowych,
- ➔ wsparciu rozwoju osobistego i zawodowego trenera.

KIEDY PRZEPROWADZAĆ DIAGNOZĘ POTRZEB SZKOLENIOWYCH?

- ➡ gdy pojawiają się nowe elementy wyposażenia i nowe technologie,
- ➡ gdy wchodzą w życie przepisy prawne wymagające wprowadzania nowych rozwiązań technologicznych bądź organizacyjnych,
- ➡ gdy pojawiają się nowe mody i trendy,
- ➡ gdy pojawiają się nowe uwarunkowania rynkowe,
- ➡ gdy trzeba poszerzyć lub zmienić ofertę szkoleń.

ETAPY DIAGNOZY POTRZEB SZKOLENIOWYCH

**PODJĘCIE DECYZJI W JAKIEJKOLWIEK
SPRAWIE WYMAGA ZGROMADZENIA
ODPOWIEDNICH INFORMACJI.**

**IM DECYZJA TRUDNIEJSZA, TYM
WIĘKSZEGO ZNACZENIA NABIERAJĄ
INFORMACJE.**

JAK UZYSKUJE SIĘ INFORMACJE?

→ **POPRAZ DOŚWIADCZANIE** – wynika głównie z codziennej, bieżącej pracy.

→ **POPRAZ BADANIA** – zarówno własne, jak i ze źródeł zewnętrznych.

JAKIE INFORMACJE SŁUŻĄ PODEJMOWANIU DECYZJI?

INFORMACJE OPERATYWNE

zbierane systematycznie,
w sposób ciągły - potrzebne
do podejmowanie decyzji na bieżąco

INFORMACJE SPECJALNE

PROBLEMOWE

niezbędne do określenia przyszłych
kierunków działania i rozwoju.

PODCAST
nagranie nr 1

DOBÓR GRUPY BADAWCZEJ

W ZALEŻNOŚCI OD CELU BADANIA, NALEŻY OKREŚLIĆ:

KTO MA BYĆ BADANY ?

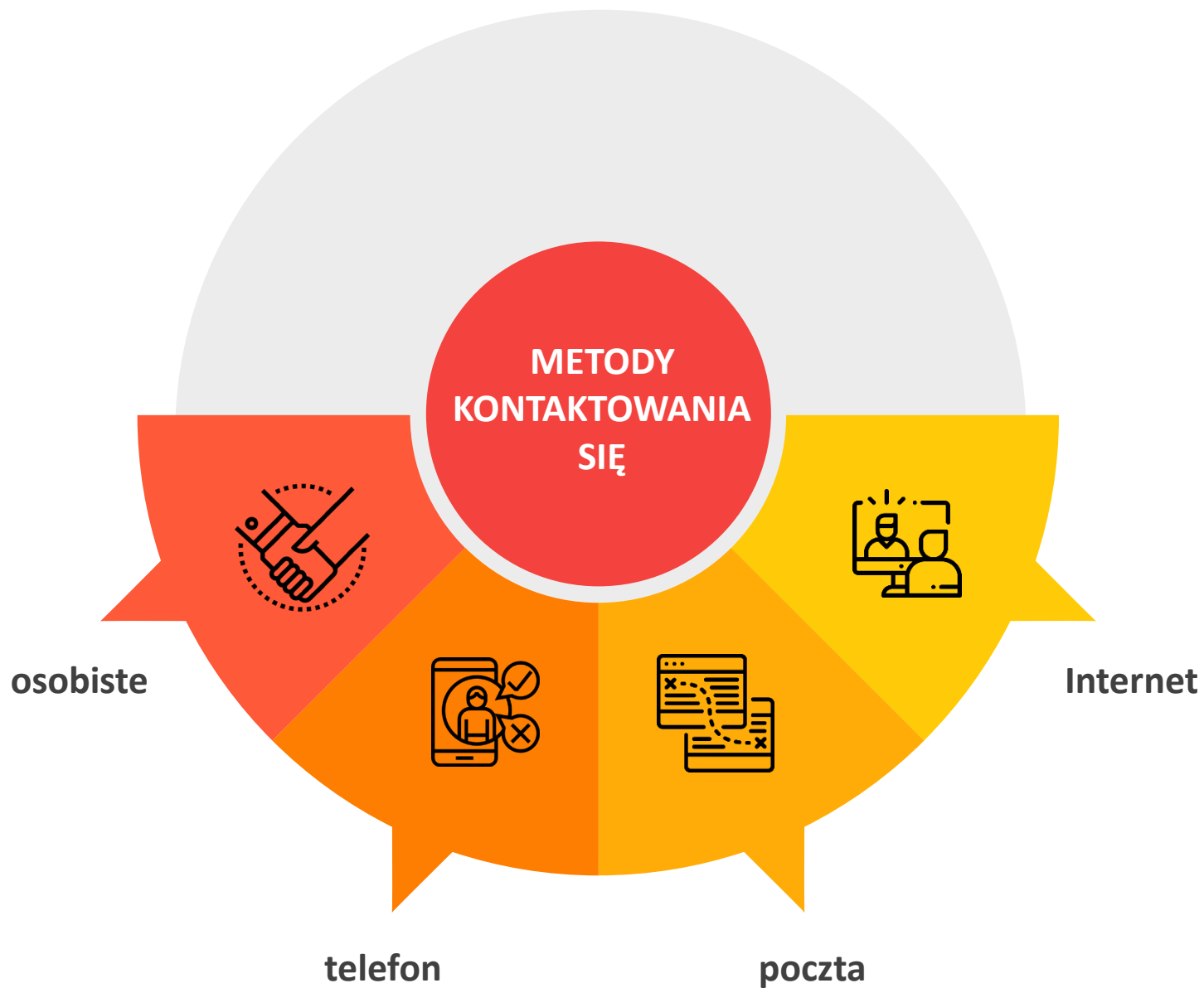
- ➡ pracodawcy w zakładach gastronomicznych lub hotelarskich?
- ➡ pracownicy w zakładach gastronomicznych lub hotelarskich?
- ➡ nauczyciele szkół gastronomicznych i hotelarskich?
- ➡ inne osoby?

ILE OSÓB MA WZIĄĆ UDZIAŁ W BADANIU?

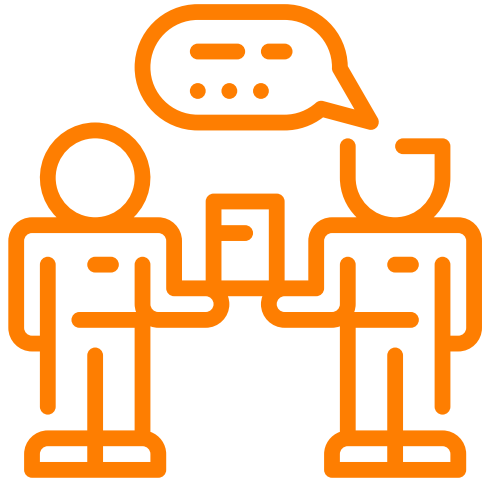
- 50?
- 100?
- 200?
- ...?

Następnie wybierane są osoby w sposób celowy lub losowy i ustalana wielkość grupy badawczej.

KONTAKT Z GRUPĄ BADAWCZĄ

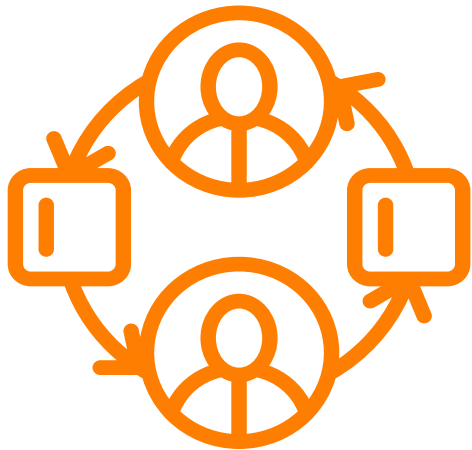
KONTAKT Z GRUPĄ BADAWCZĄ

NAJLEPSZĄ METODĄ JEST KONTAKT
OSOBISTY, PONIEWAŻ ZAPEWNIĄ UZYSKANIE
DOKŁADNYCH I WIARYGODNYCH
ODPOWIEDZI.

KONTAKT Z GRUPĄ BADAWCZĄ

KAŻDA FORMA KONTAKTU WYMAGA OD TRENERA
NALEŻYTEGO PRZYGOTOWANIA. MUSI ON WZBUDZAĆ
ZAUFANIE I ZBIERAĆ INFORMACJE, KTÓRE POMOGĄ
W OKREŚLENIU RZECZYWISTYCH POTRZEB
ODBIORCÓW W ZAKRESIE DOSKONALENIA.

NARZĘDZIA WYKORZYSTYWANE DO ZBIERANIA INFORMACJI

W FORMIE USTNEJ

wywiady

.....

rozmowy
z pracodawcami
i pracownikami

W FORMIE PISEMNEJ

ankiety

.....

testy

W FORMIE OBSERWACJI

obserwacja
stanowiskowa

NARZĘDZIA WYKORZYSTYWANE DO ZBIERANIA INFORMACJI

DOBÓR FORMY KONTAKTU I SPOSOBU ZBIERANIA INFORMACJI MOŻE BYĆ ZMIENNY, WYMAGA WIĘC OD TRENERA ELASTYCZNOŚCI.

ZBIERANIE INFORMACJI

JEDNYM Z NAJWAŻNIEJSZYCH CZYNNIKÓW WPŁYWAJĄCYCH NA UZYSKANIE RZETELNYCH INFORMACJI ZWROTNYCH JEST SPOSÓB SFORMUŁOWANIA PYTAŃ.

Mogą one być:

- ➡ **OTWARTE** – niesugerujące odpowiedzi,
- ➡ **ZAMKNIĘTE** – zawierające odpowiedzi do wyboru,
- ➡ **PÓŁOTWARTE** – w których występują obie wymienione formy.

NARZĘDZIA DIAGNOZY POTRZEB SZKOLENIOWYCH

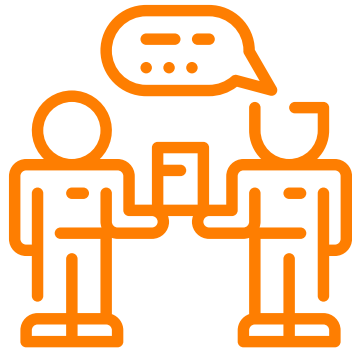
ROZMOWY I WYWIADY

POWINNY MIEĆ KONKRETNY CHARAKTER, ALE OSOBY UDZIELAJĄCE ODPOWIEDZI POWINNY DYSPONOWAĆ ODPOWIEDNIM CZASEM DO NAMYSŁU I EWENTUALNE UZUPEŁNIENIA WŁASNYCH WYPOWIEDZI.

TYLKO WŁAŚCIWA KOMUNIKACJA TRENERA Z BADANYMI OSOBAMI, NP. PRACOWNIKAMI ZAKŁADÓW GASTRONOMICZNYCH MOŻE DAĆ POZYTYWNE REZULTATY.

NARZĘDZIA WYKORZYSTYWANE DO ZBIERANIA INFORMACJI

PYTANIA ZADAWANE W WYWIADACH POWINNY BYĆ ZAWSZE OTWARTE I MOGĄ DOTYCZYĆ:

ROZMOWY I WYWIADY

- ➞ zachowań, działań i doświadczeń respondenta związanych z rozwojem zawodowym swoim i innych pracowników,
- ➞ opinii i wartości badanego na temat przygotowania zawodowego,
- ➞ emocjonalnych reakcji w codziennych sytuacjach,
- ➞ wrażeń związanych z doznaniem zmysłowymi,
- ➞ wiedzy na temat potrzeb szkoleniowych, ich posiadania lub braku,
- ➞ metryczki respondenta.

NARZĘDZIA DIAGNOZY POTRZEB SZKOLENIOWYCH

ANKIETY

NALEŻĄ DO WYGODNEJ I SZEROKO
PRZYJĘTEJ FORMY POZYSKIWANIA
INFORMACJI

kwestionariusze składają się
z **3** części:

- ➡ WSTĘPNEJ
(wprowadzającej)
- ➡ ZASADNICZEJ
- ➡ KOŃCOWEJ

NARZĘDZIA WYKORZYSTYWANE DO ZBIERANIA INFORMACJI

1 CZĘŚĆ WSTĘPNA/ WPROWADZAJĄCA, ZAWIERA:

ANKIETY

- ➞ informacje o instytucji przeprowadzającej badania,
- ➞ cele badania,
- ➞ instrukcje udzielania odpowiedzi,
- ➞ informacje o tym, jak ważne są szczerze przemyślane odpowiedzi,
- ➞ podziękowania dla respondentów za czas poświęcony na wypełnienie ankiety.

DOKUMENTY WZORCOWE

karta nr 1 – część wstępna kwestionariusza
karty nr 4 i 5 – przykładowe ankiety

NARZĘDZIA WYKORZYSTYWANE DO ZBIERANIA INFORMACJI

2 CZĘŚĆ ZASADNICZA

W części zasadniczej znajdują się pytania skierowane do respondenta.

ANKIETY

Mogą to być:

- ➡ różne rodzaje pytań otwartych,
- ➡ różne rodzaje pytań zamkniętych,

Odpowiedzi mogą być udzielane ustnie lub pisemnie.

DOKUMENTY WZORCOWE

karta nr 2 – pytania otwarte / karta nr 3 – pytania zamknięte
karty nr 4 i 5 – przykładowe ankiety

NARZĘDZIA WYKORZYSTYWANE DO ZBIERANIA INFORMACJI

2 CZĘŚĆ ZASADNICZA

ANKIETY

W kwestionariuszach mogą także występować pytania o szczególnych funkcjach:

- ➡ FILTRUJĄCE – czyli selekcyjne (odsiewające),
- ➡ KONTROLNE – czyli takie, które były już raz zadane, ale w innej formie. Potwierdzają wiarygodność respondenta.

NARZĘDZIA WYKORZYSTYWANE DO ZBIERANIA INFORMACJI

3 CZĘŚĆ KOŃCOWA

Część końcowa kwestionariusza zawiera pytania dotyczące cech respondenta.

ANKIETY

Mogą one dotyczyć:

- ➡ płci,
- ➡ wykształcenia,
- ➡ stażu pracy,
- ➡ rodzaju wykonywanej pracy i inne.

DOKUMENTY WZORCOWE
karty nr 4 i 5 –przykładowe ankiety

NARZĘDZIA DIAGNOZY POTRZEB SZKOLENIOWYCH

CECHY

KWESTIONARIUSZ
ANKIETY

możliwie
krótki
materiał

mniej
pytań
półotwartych

jednoznaczne
odpowiedzi
na pytania

więcej
pytań
zamkniętych

poprawnie
sformułowane
pytania

przejrzysta
struktura
ankiety

Skonstruowanie kwestionariusza ankiety nie jest łatwym zadaniem. Warto mieć w głowie podstawowe zasady jego konstruowania.

NARZĘDZIA DIAGNOZY POTRZEB SZKOLENIOWYCH

CECHY

KWESTIONARIUSZ ANKIETY

CZYNNIKI, KTÓRE WPŁYWAJĄ NA UDZIELONE ODPOWIEDZI W ANKIECIE
ZWIĄZANE Z FORMĄ BADANIA:

NARZĘDZIA DIAGNOZY POTRZEB SZKOLENIOWYCH

CECHY

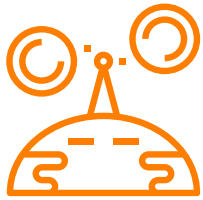
KWESTIONARIUSZ ANKIETY

TRENER MOŻE ZMINIMALIZOWAĆ WPŁYW TYCH CZYNNIKÓW NA RESPONDENTÓW POPRZEZ:

- ➞ zachowanie tej samej formy i warunków badania dla wszystkich,
- ➞ zachowanie zdrowego dystansu wobec nich,
- ➞ zapewnienie optymalnych, komfortowych warunków przeprowadzenia ankiety.

NARZĘDZIA DIAGNOZY POTRZEB SZKOLENIOWYCH

OBSERWACJA STANOWISKA

WYMAGA OBECNOŚCI OSOBY ZBIERAJĄCEJ
INFORMACJE W POBLIŻU STANOWISKA PRACY.

- ➞ jest czasochłonna,
- ➞ nie wszystkie działania można zauważyć,
- ➞ z powodu konieczności przestrzegania zasad BHP nie zawsze jest możliwa,
- ➞ może przeszkadzać pracownikowi,
- ➞ wymaga dobrej pamięci obserwatora, filmowania lub sporządzania notatek.

CO ZROBIĆ DALEJ Z ZEBRANYM MATERIAŁEM?

- ➡ Po zebraniu materiału należy przeprowadzić jego dokładną analizę.
- ➡ Dużą ostrożność należy zachować przy uogólnianiu i wyciąganiu wniosków.
- ➡ Najłatwiej jest opracowywać materiał z kwestionariuszy.

ANALIZA DANYCH MOŻE DOTYCZYĆ:

- ➔ grup docelowych (pracodawców/pracowników),
- ➔ tematów szkoleń proponowanych
w wywiadzie/rozmowie/ankiecie/obserwacji,
- ➔ długości i obszerności kursów,
- ➔ liczby zainteresowanych,
- ➔ wiedzy i umiejętności wyjściowych zainteresowanych,
- ➔ terminów.

MOŻE MIEĆ CHARAKTER

STATYSTYCZNY

- są to analizy ilościowa i jakościowa
- opierają się na podliczaniu i porównywaniu wyników, ewentualnie przygotowaniu wykresów

PRAKTYCZNY

- polega na wyciąganiu wniosków w kierunku koniecznych działań szkoleniowych w przyszłych projektach

WNIOSKI Z ANALIZY MOGĄ DOTYCZYĆ:

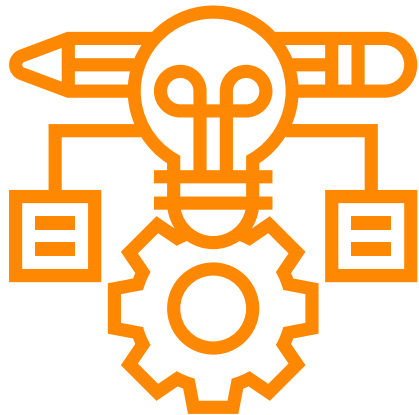
- ➔ zapotrzebowania na proponowane tematy szkoleń,
- ➔ długości i obszerności kursów,
- ➔ form zajęć,
- ➔ potrzebnych warunków, wyposażenia i materiałów,
- ➔ wysokości kosztów,
- ➔ rodzaju uczestników,
- ➔ liczby i wielkości grup,
- ➔ kadry prowadzącej.

RAPORT

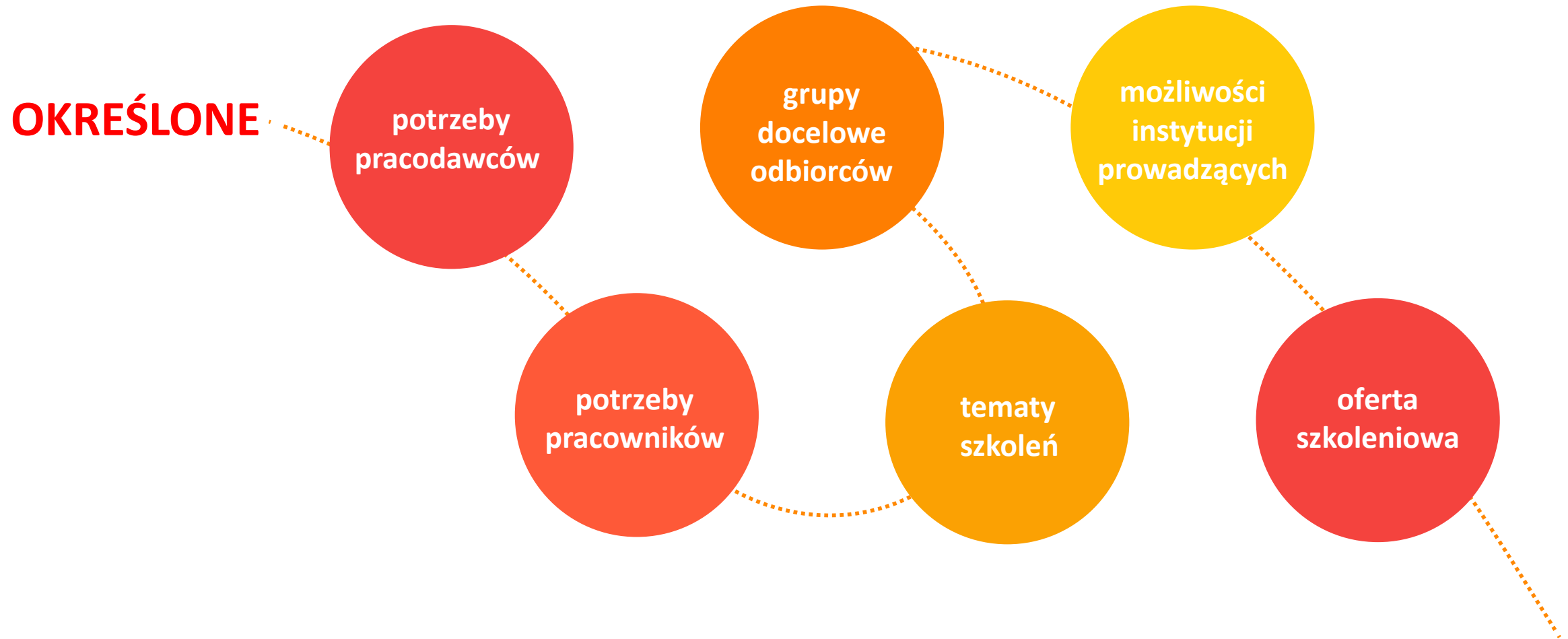
Wyniki badań powinny zostać zebrane w odpowiednio opracowanym pisemnym raporcie, stanowiącym punkt wyjścia do stworzenia oferty szkoleń.

NARZĘDZIA WYKORZYSTYWANE DO ZBIERANIA INFORMACJI

ŚWIADOMOŚĆ, JAK WIELE TRUDNOŚCI POWODUJE
PODJĘCIE DECYZJI ORAZ JAK WIELE ZALEŻY
OD WŁAŚCIWYCH INFORMACJI MOŻE POMÓC
SW ODPOWIEDNIM PRZYGOTOWANIU BADANIA,
KTÓREGO CELEM JEST IDENTYFIKACJA POTRZEB
ŚRODOWISKA W ZAKRESIE DOSKONALENIA.

EFEKT KOŃCOWY DIAGNOZY POTRZEB

**TRENER
KADR**
SEKTORA TURYSTYCZNEGO

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

**PRZEJDŹ DO KOLEJNYCH
MATERIAŁÓW MODUŁU**

